

Planter

Forebyggelse og bekæmpelse af snegle

Det er altafgørende at iværksætte bekæmpelse tidligt, hvis der skal opnås en god bekæmpelse. Sats også på jordbearbejdning, hvor det er muligt. Midlet Ironmax Pro bliver også markedsført i år.

Viden om 08. juli 2022

På lerjord men også på andre jordtyper skal man være opmærksom på evt. angreb af snegle. Der er risiko for angreb i vinterraps, vintersæd og andre efterårssåede afgrøder. Angreb er værst efter "fugtige" forfrugter såsom vinterraps, frøgræs, kløverfrø, kløvergræs og lignende.

Det er altafgørende at opdage sneglene tidligt, hvis der skal opnås en god bekæmpelse. Der bør ved risiko for angreb yderligere satses på at reducere snegleantallet ved jordbearbejdning, hvor det er muligt.

I marker med massive snegleforekomster skal det overvejes, om der i stedet skal dyrkes en forårssået afgrøde.

Angrebsbillede

I vinterraps æder sneglene af kim- og løvblade, mens frøene kun sjældent angribes. I vintersæd bliver både kerner og senere blade ædt. Tidlige angreb i vintersæd viser sig derfor som manglende fremspiring.

Billede 1. Udvokset agersnegl. De nyklækkede snegle er kun få mm.

Billede 2. Angreb af agersnegl i vinterraps.

Billede 3. Gnav fra agersnegl i kerne af vinterhvede.

Billede 4. Bladgnav fra agersnegl i vinterhvede.

Billede 5. Snegleæg ved rapsrod.

Billede 6. Sortsidesnegle (og en enkelt agersnegl). Sortsidesnegle kan til tider også angribe afgrøderne. Arten er ret mørk og har en lys gul fodsåll.

Undersøg marken

Undersøg snegleforekomsten både i markerne og i stubmarkerne efter høst, så risikoen for angreb i vinterraps og vintersæd og andre efterårssåede afgrøder kan vurderes i tide. Kig under planterester og ved rødderne. Der kan både være nyklækkede snegle på nogle få mm og udvoksede snegle på ca. 5 cm. Kig også efter snegleæg ved rødderne i stubben og andre hulrum i jorden. Snegleæg er glasklare, ca. 2 mm og lægges i dynger. Se billede 5. Kig også efter slimspor.

Fra praksis er der også gode erfaringer med at gå ud med en lygte sidst på aftenen, da sneglene især er fremme om natten.

Brug fælder til at opdage sneglene i tide

I engelske undersøgelser har man fundet, at den bedste metode til at opdage sneglene tidligt er at lægge fuldkornsmel eller knækkede hvedekerner ud under et bræt eller lignende flere steder i marken.

Metoden har også været undersøgt i Danmark, hvor metoden ikke klarede sig tilfredsstillende. De anvendte sneglefælder er således ikke løsningen til at monitere snegleforekomsten. Det anbefales dog alligevel at opsætte nogle fældetyper af en slags for at skærpe bevidstheden og opmærksomheden om snegleangreb, så evt. angreb opdages rettidigt. Der kan dog p.t. ikke anbefales specielle fældetyper, så udlægning af f.eks. en sæk, en halmballe eller lignende kan være ligeså godt, ligesom man efter høst kan grave i stubben og trække gamle planterødder op for at finde evt. snegle og snegleæg.

Der bør afhængig af arealet og variationen i jordtypen sættes flere sneglefælder op i marken. Der findes ingen tærskel for, hvor mange snegle man skal finde pr. sneglefælde pr. dag, før bekæmpelse skal iværksættes. Fra praksis lyder et gæt på, at hvis der indenfor få dage er mere end 8-10 snegle pr. fælde (sneglefælde A4 størrelse), så er der mange snegle.

Billede 7. Sneglefælde i form af en tallerken og hvedekliid. Der er her "fanget" 4 snegle.

Sort jord i længst mulig tid

Det anbefales ved risiko for angreb at holde jorden sort ved gentagne harvninger i længst mulig tid før etablering af vintersæd. Herved forstyrres sneglene, og fødegrundlaget forsvinder. Kvikbekæmpelse før høst reducerer også sneglenes fødeudbud. Nedharvning af rapsspildplanter hæmmer også opformering af kålbrøk. Harvning har størst effekt under tørre forhold. Harvning før vintersæd kan medføre en mindre udsættelse af såtiden, men er en nødvendig foranstaltning ved store snegleforekomster. Vintersæden bør dog ikke sås sent, da udbyttet og "modstandskraften" mod snegle falder ved sen såning. Har man problemer med rajgræs og andet græsukrudt (ekskl. gold hejre) bør harvning dog ikke udføres, da frøene så går i spirehvile og forbliver i jorden. Spildfrø af raps går også i spirehvile ved harvning. Der kan evt. forsøges med striglinger, som giver mindre risiko for spirehvile af ukrudtsfrø, men som vurderes at have mindre effekt på snegle.

Pløjning

Praktiske erfaringer har vist, at der oftest ikke er større problemer med agersnegle ved pløjefri dyrkning. Dette skyldes nok, at der foretages stubharvning efter høst, og at sneglene har dårligere bevægelsesmuligheder i jorden (færre porer), når pløjning undlades. Endvidere er det en forudsætning, at der ikke sås for overfladisk, og at sårillerne bliver tildækket.

På meget svær jord bliver jorden ofte meget knoldet ved pløjning, hvilket fremmer sneglene. På svær lerjord kan det være en fordel at undlade pløjning og i stedet stubharve flere gange, da det kan være vanskeligt at pakke jorden tilstrækkeligt efter pløjning.

Ved dyrkning efter CA-principperne med pløjefri dyrkning og plantedække store dele af året, skal man dog være ekstra opmærksom på evt. angreb, da det fremmer snegleangreb.

Flere snegle ved grubbesåning

Der er større problemer med snegle, hvor der er grubbesået. Dette skyldes, at jorden som regel var urørt indtil såningen, og at rapsen er koncentreret i få rækker med et hulrum under, hvor sneglene lettere kan bevæge sig. Risikoen for snegleangreb ved grubbesåning kan reduceres ved at harve før grubbesåning.

Jorden skal pakkes

Det er vigtigt, at jorden straks pakkes sammen efter pløjningen, så der ikke opstår hulrum, hvor sneglene kan opholde sig. Et relativt begrænset antal snegle med gode muligheder for at bevæge sig i jorden, forårsager større skade end mange snegle med dårlige bevægelsesmuligheder.

Sådybde

Overfladisk såning øger risikoen for, at sneglene æder udsæden. I forsøg er kerneangrebet i hvede blevet reduceret med ca. 70 pct. ved at øge sådybden fra 2 cm til 4 cm.

Tidlig såning og dermed hurtig fremspiring er en fordel, da der her er større chance for, at kornet overlever et snegleangreb. I raps sker angrebene oftest først fra fremspiring.

Bekæmpelse

I tabel 1 ses en oversigt over godkendte midler og anbefalede doser. Der er kun et aktivstof til rådighed nemlig jernfosfat, som indgår i alle produkter.

ATR Sneglekorn og LFS Sneglegift HP er identisk med Sluxx HP. Sneglemidlet Ironmax Pro er også godkendt, og Danish Agro oplyser, at de foruden Sluxx HP også sælger dette produkt i år. Ironmax Pro har været godkendt i flere år, men det er første sæson, at midlet bliver solgt i Danmark. Det vurderes, at effekten af Sluxx HP og Ironmax Pro ligger på samme niveau.

Der er ikke angivet nogen anbefalet dosis for Ferrex, fordi midlet i landsforsøg og andre udførte forsøg har givet svagere effekt end Sluxx HP. Firmaet har nu skiftet til linseformede granuler.

Læs også: [Resultater af landsforsøg med sneglebekæmpelse i hvede](#)

I tabel 1 ses anbefalede doser. Den "rigtige" dosis afhænger dog af antallet af snegle. Da antallet er svært at fastlægge, kan det være aktuelt at anvende en dosis i den lave ende og gentage behandlingen, hvis sneglekornene hurtigt forsvinder. Det er dog vigtigt dagen efter at følge op på behandlingen, så en evt. 2. behandling ikke kommer for sent. Hold øje med, hvor hurtigt granulerne bliver ædt op.

I nogle marker kan man nøjes med rand- eller pletbehandling.

Sørg for at få sneglemiddel hjem i god tid, hvis der forventes angreb.

Den iberiske skovsnegl, også kaldet "dræbersnegl", er større end agersneglen og kræver lidt højere doser. Den iberiske skovsnegl optræder også som skadedyr i landbrugsafgrøder, men agersneglen er langt hyppigere. I nogle marker ses også den såkaldte sortsidesnegl, som er ret mørk og med lys gul fodsål.

Sneglene stopper fødeoptagelsen efter indtagelse af jernfosfat og skjuler sig i jorden, hvor de dør. Der vil derfor ikke kunne ses døde snegle efter behandlingen. Firmaerne angiver, at granulerne kan tåle gentagen nedbør, og at effekten er intakt op til 4-6 uger efter behandlingen og kortest

 red kraftigt regn, men tjek løbende.

Angreb af agersnegle kan fortsætte langt hen på efteråret og også i november-december i mildt vejr. Først ved mange nætter med stærkere nattefrost går aktiviteten i stå.

Blåsten og melkalk er ikke godkendt til bekæmpelse af agersnegle.

Tabel 1. Oversigt over godkendte sneglemidler og anbefalet dosis.

Middel	Indhold af aktivt stof, g/kg	Godkendt normaldos, landbrug kg/ha	Anbefalet dosis, kg/ha	Granulater pr. m2 ved anbefalet dosis	Kr. pr. kg inkl. afgift ekskl. moms	Pris ved anbefalet dosis, kr./ha inkl. afgift ekskl. moms
SluXX HP/ATR Sneglekorn/LFS Sneglegift HP	24,2	7	4-5	34-43	34	136-170
Ironmax Pro	24,2	7	4-5	24-30	34	136-170
Ferrex*	25,0	6	(min. 4-5)	40-50	38	min. 152-190

*Se tekst.

Bekæmpelsestidspunkt

Det tager tid, før sneglene finder og æder sneglegranulaterne, hvorfor virkningen indtræder langsommere end for tidligere godkendte midler. En forudsætning for en god bekæmpelse er derfor, at man opdager sneglene meget tidligt.

Det kan derfor være aktuelt at sprede sneglekornene straks efter såning. Forsøg har vist svingende effekt ved iblanding af granulater i såsæden, så dette anbefales ikke. Årsagen til den dårligere effekt ved iblanding angives at være, at snegle har sværere ved at finde sneglekornene ved iblanding i såsæden.

Bekæmpelse allerede i stubben af forfrugten kan også være aktuel, men der er ikke udført forsøg hermed.

I praksis er set mange eksempler på dårlig effekt ved for sen bekæmpelse trods høje doser af sneglemidler og flere behandlinger. Er man kommet for sent, og der er kraftige angreb, er omsåning om foråret oftest en bedre løsning end at ofre mange penge på sneglekorn og alligevel få dårlig effekt.

Skal der i stedet sås vårsæd?

Ved meget store forekomster af agersnegle i stubben bør det overvejes, om der skal sås vårsæd eller andre forårssåede afgrøder. Snegleproblemer i vårsæd er nemlig kun relativt sjældent et problem, og omkostningerne til sneglebekæmpelse er relativt store, ligesom det kan være vanskeligt at opnå en effektiv bekæmpelse.

Emneord

Raps

Skadedyr

Skadedyrsbekæmpelse

+4

Publiceret: 13. august 2018

Opdateret: 08. juli 2022

Ghita Cordsen Nielsen

Landskonsulent, Planteværn

SEGES

gcn@seges.dk

+45 2028 2695

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S Tlf. 8740 5000
Agro Food Park 15 Fax. 8740 5010
8200 Aarhus N Email info@seges.dk

